

5. RAZRED

Bodovi

2	
----------	--

 1. Koliko iznosi približno površina Zemlje u km², a koliko približno duljina ekvatora u km?

- a) 40 000 km² b) 149 000 000 km² c) 510 000 000 km² d) 40 000 km e) 510 000 km

2 ☐ 2. Kroz koji od navedenih gradova prolazi početni meridijan, a kroz koji meridijan 16° istočno od početnog? a) Barcelona b) Johannesburg c) London d) Pariz e) Zagreb

2	
---	--

 3. Koj a dva od navedenih planeta nemaju prirodni satelit?

- a) Venera b) Mars c) Jupiter d) Uran e) Merkur

3

--

 4. _____ trajanje prijestupne godine A) 1 dan (24 sata)

- ____ trajanje Zemljine revolucije
 ____ trajanje Zemljine rotacije
- B) 29 i pol dana
 C) 365 dana
 D) 365 dana i 6 sati
 E) 366 dana

3		5.	_____ Azija	A) smještena samo na sjevernoj polutci
			_____ Europa	B) smještena na sjevernoj, zapadnoj i istočnoj polutci
			_____ Južna Amerika	C) smještena na sjevernoj, južnoj i zapadnoj polutci
				D) smještena na sjevernoj, južnoj, istočnoj i zapadnoj polutci
				E) smještena na sjevernoj, istočnoj i južnoj polutci

3 ☐ 6. _____ Uran A) četvrti planet prema udaljenosti od Sunca

- ____ Jupiter
____ Mars
- B) peti planet prema udaljenosti od Sunca
C) šesti planet prema udaljenosti od Sunca
D) sedmi planet prema udaljenosti od Sunca
E) osmi planet prema udaljenosti od Sunca

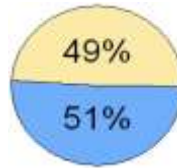
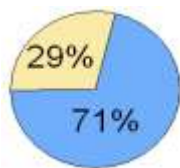
2		7. Zemlja se u jednom satu okrene oko svoje osi za _____ stupnjeva, a u četiri minute za _____ stupnja.
----------	--	---

2 ☐ 8. Koje je godišnje doba na južnoj polutki 23. lipnja, a koje na sjevernoj polutki 23. lipnja?
Na južnoj polutki je _____, a na sjevernoj _____.

2 ☐ 9. Velike kopnene cjeline čije obale izlaze na jedan ili više oceana zovemo _____, a velike vodene površine koje su dijelovi svjetskog mora nazivamo _____.

2 10. Geografsku mrežu na geografskoj karti čine svi _____ i _____.

- 2 11. Datumska granica određena je meridijanom _____ ° (*upisati stupanj meridijana*), a kada je istočno od datumske granice ponedjeljak, zapadno je _____ (*upisati dan u tjednu*).
- 2 12. Element geografske karte koji prikazuje odnos dužina na karti prema odgovarajućim dužinama u prirodi zove se _____, a geografske karte koje detaljno prikazuju mali dio Zemljine površine zovu se _____.
- 2 13. Zemlja se oko svoje osi okreće od _____ prema _____ (*upisati strane svijeta*), a posljedica toga Zemljinog gibanja je smjena _____ i _____.
- 2 14. Umanjeni prikaz (model Zemlje) u obliku kugle zove se _____, a pojednostavljena i smanjena slika manjeg ili većeg dijela Zemljine površine prikazana na ravnom listu papira zove se _____.
- 2 15. Promjene Mjesečeve osvijetljenosti vidljive sa Zemlje nazivaju se _____, a kada je vidljiv pun Mjesec takvu osvijetljenost zovemo i _____.
- 2 16. Koja se dva kontinenta cijelom svojom površinom nalaze na južnoj polutci?
_____ i _____.
- 2 17. Dana 21.3. Sunčeve zrake okomito padaju na _____, a dana 21.6. na _____.
- 2 18. Nastavi redoslijed kontinenata prema veličini od najmanjeg prema najvećem: Australija, Europa, _____, _____, Sjeverna Amerika, _____ i _____.
- 2 19. Vrijeme početnog pojasa naziva se i _____ vrijeme, a pojas koji se nalazi prvi istočno od početnog pojasa ima _____ vrijeme.
- 2 20. Slijedeća prijestupna godina bit će _____ godina, a zadnja (prošla) prijestupna godina bila je _____ godina.
- 2 21. Prepoznavaj odnos kopna i mora te ispod odgovarajućeg grafikona upiši: Zemlja, vodena polutka, kopnena polutka (*pazi, jedan je višak*).

U sljedeća dva zadatka dvije tvrdnje od pet ponuđenih su točne. Zaokruži slovo ispred točnih tvrdnji.

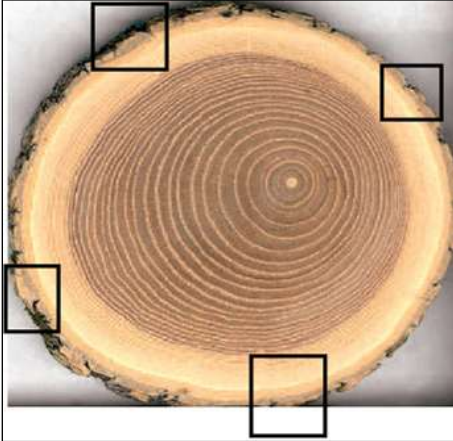
- 2 22. a) Određivanje glavnih strana svijeta i položaja svog stajališta zove se orijentacija.
b) Glavne strane svijeta su sjeveroistok, sjeverozapad, jugoistok i jugozapad.
c) Ako smo 23. rujna okrenuti licem Suncu u trenutku njegovog izlaska, lijevo od nas je jug.
d) Na sjevernoj polutci se tijekom vedrih noći možemo orijentirati prema zvijezdi Sjevernjači.
e) Zvijezda Sjevernjača nalazi se u zvijezdu Velikog medvjeda.

2

23. a) Geografske karte izrađene u mjerilu 1:50 000 zovu se planovi.
 b) Geografske karte s obzirom na sadržaj dijelimo na opće i tematske.
 c) Atlas je skup različitih geografskih karata uvezanih u knjigu.
 d) Dubine mora i jezera su na geografskim kartama predložene zelenom bojom.
 e) Pomoću brojčanog mjerila udaljenosti na karti mjerimo šestarom, ravnalom ili komadićem papira.

3

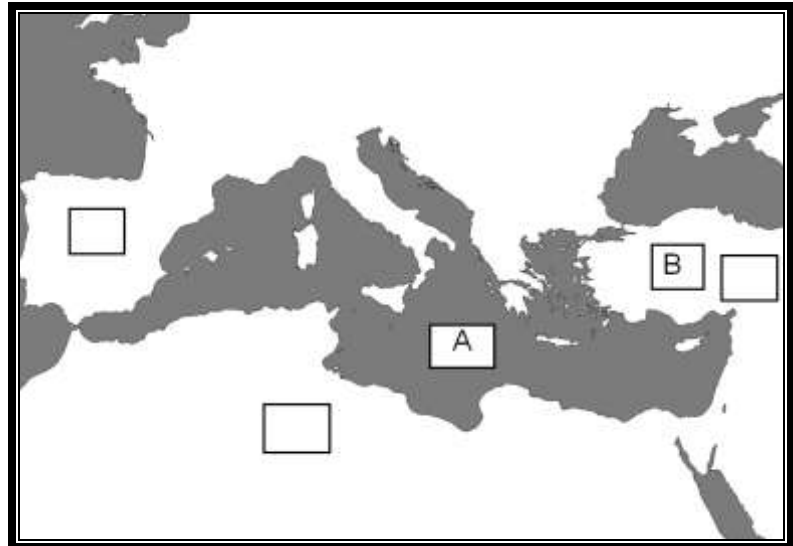
24. Na slici lijevo (panj) upiši glavne strane svijeta u kvadratiće (S-sjever, I-istok, J-jug i Z-zapad), te prepoznaš na srednjoj i desnoj slici dva pomagala u orijentaciji.

Sljedeći zadatak riješi uz pomoć priložene slijepe karte.

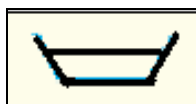
3

25. More označeno slovom A zove se _____, a kontinent označen slovom B zove se _____.
 Upiši slovo C u kvadratić onih kontinenata koje presijeca sjeverna obratnica.

3

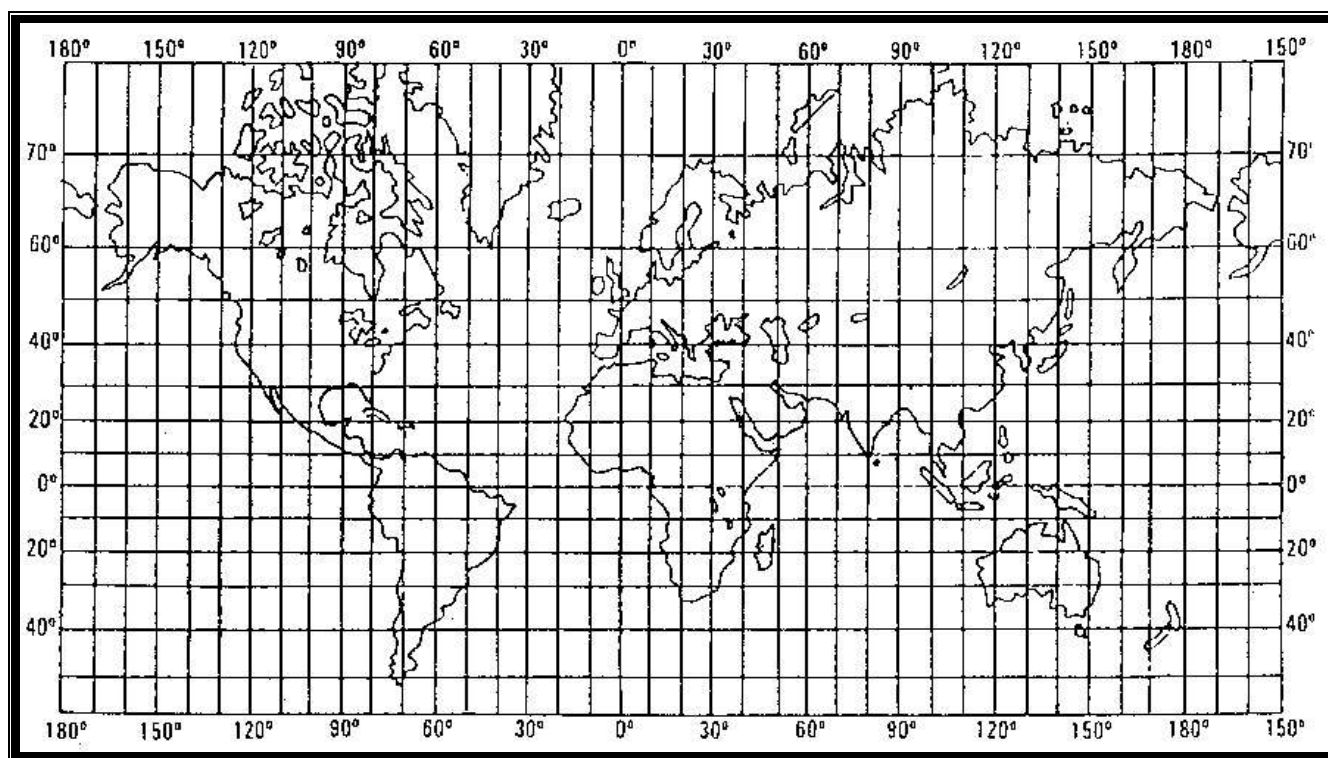
26. Prepoznaš topografske znakove

Sljedeća dva zadatka riješi uz pomoć donje karte svijeta.

- 3** 27. Podebljaj crtu početnog meridijana gdje samo presijeca (samo prolazi kroz) Afriku i liniju ekvatora gdje samo presijeca (samo prolazi kroz) Južnu Ameriku.
 Punom točkom • označi mjesto gdje se sijeku početni meridijan i ekvator.

- 3** 28. Na geografskoj mreži znakom X označi točku koja je smještena na 20° južno od ekvatora i 140° istočno od početnog meridijana. Kontinent na kojem je smještena točka X zove se _____, a toplinski pojas u kojem se nalazi točka X zove se _____ toplinski pojas.

Sljedeća dva zadatka riješi uz pomoć slijepe karte desno:

- 3** 29. U kvadratić upiši slovo A na kontinent na kojem mi živimo, slovo B upiši u kvadratić koji se nalazi na kontinentu kojeg presijeca ekvator.
 Morski prostor označen znakom + pripada _____ oceanu

- 3** 30. Znak + na karti označava mjesto (točka) koje ima naziv _____, slovom O označen je _____ ocean, a ocean označen slovom C s obzirom na veličinu površine od najvećeg prema najmanjem nalazi se na _____ (upisati redni broj) mjestu u odnosu na ostale oceane.

